

Klasický realismus

TRAGICKÝ OBRAZ MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Mgr. Kateřina Fridrichová, Ph.D.

1.3.2022

První velká debata v mezinárodních vztazích

E. H. Carr - marxista a "klasický" realista?

UTOPISMUS

KRITIKA
SOULADU
ZÁJMŮ

EKONOMICKÉ
PŘÍČINY
VÁLEK

LOGIKA
POLITIKY
USMIŘOVÁNÍ

Na straně utopismu stálo přesvědčení, že věda je schopna odhalit univerzální a racionální pravidla uspořádání mezinárodních vztahů, a pokud se těmto odhaleným zákonům politika přizpůsobí, radikálně vzrostou naděje na mírové uspořádání. Realismu, založenému spíše na diplomatické praxi a na státnickému umu, tento univerzalismus a racionalismus byly zcela cizí." (Kořan)

Dnešní témata

- Aspekty teorie
- Hans Morgenthau
- Klasický realismus
- Morálka versus rozumná politika
- Ronald Niebuhr
- Teorie her - problém kolektivní akce

Aspekty teorie

Předpoklady (o těch se nediskutuje)

Aspekty teorie

Popis reality (deskripce)

Aspekty teorie

Návod, co s tím (preskripce,
normativita)

HANS MORGENTHAU

And since no nation can foresee how large its miscalculations will turn out to be, all nations must ultimately seek the maximum of power obtainable under the circumstances. Only thus can they hope to attain the maximum margin of safety commensurate with the maximum of errors they might commit. The limitless aspiration for power, potentially always present ... in the power drives of nations, finds in the balance of power a mighty incentive to transform itself into an actuality."

Hans Joachim Morgenthau (February 17, 1904 – July 19, 1980), scholar of international relations.
Photograph by Ralph Morse, May 1963.

Klasický realismus

EGOISM

Předpoklady

Lidská přirozenost - je přinejlepším ambivalentní

- lidé jsou schopní zla (jsou motivováni pýchou a především snahou získat moc)

Vymezení politické sféry na základě mocenských vztahů

- moc jako účinná kontrola donucovacích prostředků
- moc založená na legitimitě

GROUPISM

Historie není progresivní ale cyklická, nejde permanentní boj ukončit

Klasický realismus

Popis reality

Anarchické prostředí mezinárodních vztahů

- souboj těch, kdo chtějí zachovat současný stav a těch, kteří ho chtějí změnit

POWER
POLITICS

ANARCHY

Klasický realismus

Co s tím? Mezi rozumnou politikou a cynismem

Jednat s rozumem - pragmaticky

Jednat tak, aby byly zájmy státu nadřazeny
morálním ambicím

Vyhýbat se argumentům založeným na
morálce - vede to ke "křížovým výpravám"

Ronald Niebuhr

protestantský teolog a politický filozof v jednom

národní zájem definovaný lidskou přirozeností (která je ambivalentní – schopná dobrého i zlého) a realitou politiky

státník není filozof, ale někdo, kdo je zodpovědný za zájmy mnoha lidí, které zastupuje

jenže národ se vždycky staví do pozice boha a své zájmy jako hodnoty, které musí bránit

takže pokud se něco neformuluje jazykem zájmů státu, je to chápáno jako politika, která hájí univerzální normy

mezi Scyllou předstírané morálnosti (prostě kde existuje ideál, existuje i snaha se k němu dostat nebo ho aspoň předstírat) a Charybdou cynismu (pokud neexistuje žádný ideál, existuje jen bezbřehý cynismus)

Problém kolektivní akce

Statky	Rivalitní	Nerivalitní - nelze zabránit k přístupu
Vylučitelnost	Soukromý statek Flaška s pitím	Klubové statky Vstupenka do kina Bezpečnost v alianci
Nevylučitelnost (spotřeba jedné osoby neohrožuje a nezabraňuje někomu jinému, aby konzumoval stejný statek	Smíšený statek Ryby v moři	Veřejný statek Čistý vzduch Bezpečná moře

Řešení problémů kolektivní akce

Princip	Výhody	Nevýhody
Dominance	řád stabilita předvídatelnost	útlak nesnášenlivost urputná snaha se dostat na vrchol
Reciprocita	pobídky pro vzájemnou spolupráci	obrovská potřeba monitoringu a udržování reciprocit
Identita	obětování se pro skupinu společné zájmy	démonizace všech ostatních skupin

